

Journal of Research in Psychological Health

September 2024, Volume 18, Issue 3

The Mediating Role of Reappraisal and Suppression of Emotional Experiences in the Relationship between Personality Characteristics and Addiction Tendency

Mohsen Rasouli¹, Aysan Sharei^{2*} & Ali Salmani³

¹ Associate Professor of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Kharazmi, Tehran, Iran.

² PhD student of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Kharazmi, Tehran, Iran. (Shareiaysan@gmail.com)

³ PhD Student of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Citation: Rasouli, M., Sharei, A. & Salmani, A. The Mediating Role of Reappraisal and Suppression of Emotional Experiences in the Relationship Between Personality Characteristics and Addiction Tendency. *Journal of Research in Psychological Health*. 2024; 18 (3):1-14. [Persian].

Article Info:

Received:

2024/09/30

Accepted:

2024/10/09

Key words

Personality Traits,
Addiction Tendency,
Emotional Experience
Reappraisal,
Suppression

Abstract

The present study aimed to investigate the mediating role of reappraisal and suppression of emotional experiences in the relationship between personality traits and addiction tendency among students. This research was a descriptive-correlational study. The statistical population of the present study included all students of Kharazmi University in the academic year 2023-2024, from which 357 individuals were selected using the convenience sampling method. Data were collected using the NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) short form (McCrae & Costa, 1992), the Emotion Regulation Questionnaire (Gross & John, 2003), and the Addiction Tendency Questionnaire (Wade & Butcher, 1992). Data were analyzed using structural equation modeling with SPSS 24 and Amos 24 software. The findings showed that the personality trait of neuroticism has a direct and positive relationship with addiction tendency, while the traits of extraversion and conscientiousness have a direct and negative relationship with addiction tendency. No significant direct relationship was found between the trait of agreeableness and addiction tendency. The direct relationship between neuroticism and suppression of emotional experiences, and the direct relationship between extraversion and conscientiousness with emotional reappraisal, were significant. Emotional reappraisal did not have a significant direct relationship with addiction tendency, whereas suppression of emotional experiences had a significant direct relationship with addiction tendency. Additionally, suppression of emotional experiences mediated the relationship between the personality trait of neuroticism and addiction tendency ($t > 1.96$). Therefore, personality traits and the reappraisal and suppression of emotional experiences play an important role in students' addiction tendency, and targeting these two components in psychological treatments can be effective in reducing students' addiction tendency.

نقش واسطه‌ای ارزیابی مجدد و سرکوب تجارب هیجانی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با گرایش به اعتیاد

محسن رسولی^۱، آيسان شارعی^{۲*} و علی سلمانی^۳

۱. دانشیار گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.

۲. (نویسنده مسئول) دانشجوی دکتری تخصصی مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
Shareiaysan@gmail.com

۳. دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

تاریخ دریافت

۱۴۰۳/۰۷/۰۹

تاریخ پذیرش نهایی

۱۴۰۳/۰۸/۱۹

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای ارزیابی مجدد و سرکوب تجارب هیجانی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان انجام شد. این پژوهش از نوع مطالعات توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری مطالعه حاضر را تمامی دانشجویان دانشگاه خوارزمی در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تشکیل دادند، که تعداد ۳۵۷ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های پنج عاملی شخصیت NEO فرم کوتاه (مک‌کری و کاستا، ۱۹۹۲)، تنظیم هیجان (گراس و جان، ۲۰۰۳) و گرایش به اعتیاد (وید و بوچر، ۱۹۹۲) استفاده شد. داده‌ها با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزارهای SPSS 24 و Amos 24 تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد که ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری با گرایش به اعتیاد، رابطه مستقیم و مثبت دارد، همچنین صفات برون‌گرا و وجدان‌گرایی با گرایش به اعتیاد رابطه مستقیم و منفی دارند، در حالی که بین صفت توافق‌پذیری با گرایش به اعتیاد رابطه مستقیم و معناداری یافت نشد و رابطه مستقیم روان‌رنجوری با سرکوب تجارب هیجانی و رابطه مستقیم برون‌گرایی و وجدان‌گرایی با ارزیابی مجدد هیجان معنادار است و ارزیابی مجدد تجارب هیجانی با گرایش به اعتیاد رابطه مستقیم و معناداری نداشت، درحالی‌که سرکوب تجارب هیجانی با گرایش به اعتیاد رابطه مستقیم و معناداری دارد. همچنین سرکوب تجارب هیجانی در رابطه بین صفت شخصیتی روان‌رنجوری با گرایش به اعتیاد نقش میانجی دارد. ($t > 1/96$). بنابراین ویژگی‌های شخصیتی و ارزیابی مجدد و سرکوب تجارب هیجانی نقش مهمی در گرایش به اعتیاد دانشجویان دارند و هدف قراردادن این دو مؤلفه در درمان‌های روانشناختی، می‌تواند در کاهش گرایش به اعتیاد دانشجویان مؤثر باشد.

واژگان کلیدی

ویژگی‌های شخصیتی،
گرایش به اعتیاد، ارزیابی
مجدد و سرکوب تجارب
هیجانی

مقدمه

اعتیاد به موادمخدر به عنوان یک مشکل روبه رشد جهانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. آمادگی به اعتیاد^۱ به صورت تمایل به مصرف مداوم موادمخدر تعریف می‌شود (روبینس و همکاران، ۲۰۲۴). مواد مخدر با تأثیر مستقیم بر مغز یا سیستم اعصاب مرکزی، تغییراتی در احساسات، افکار و رفتار افراد مصرف‌کننده ایجاد می‌کند که منجر به مشکلات جبران‌ناپذیری نظیر ناتوانی‌های جسمی، خودکشی، قتل، تصادف، خشونت، سرطانات، مختلف، اعمال جنسی ناپایمان، مرگ زودرس، بیماری ایدز و وضعیت بهداشت و سلامت نامناسب می‌شود (سان و وانگ، ۲۰۲۴). پیامدهای مربوط به اعتیاد علیرغم برنامه‌های پیشگیرانه مؤثر، گزینه‌های درمانی و وضع قوانین بازدارنده به طور قابل توجهی در حال افزایش است و این امر به یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های جوامع در سراسر جهان تبدیل شده است به طوری که یکی از علل اصلی مرگ و میر در ایالات متحده، با رکورد صدهزار اوردوز ثبت شده در سال ۲۰۲۰، مرگ ناشی از مصرف موادمخدر بوده است (چو و همکاران، ۲۰۲۲). در ایران نیز مصرف موادمخدر بیشتر در گروه سنی ۱۸ تا ۳۰ سال گزارش شده است که این به معنای آمادگی بالای جمعیت دانشجو به مصرف موادمخدر است (هاشمی و همکاران، ۲۰۲۲). دلایل متعددی برای تمایل افراد به اعتیاد مطرح شده است.

مسائلی مانند تغییرات هورمونی و جابه‌جایی در انتقال‌دهنده‌های عصبی (جنبه زیستی)، فقر، بیکاری، اعتیاد در سایر اعضای خانواده، مهاجرت (جنبه‌های اجتماعی) احساس حقارت و ناامنی، افسردگی و اضطراب شدید (جنبه‌های روان‌شناختی) نیز بر گرایش به اعتیاد تأثیرگذار است (سولانیس و همکاران، ۲۰۲۴). بنابراین در دوره جوانی افراد در مواجهه با رویدادهای استرس‌زا زندگی، مانند رفتن به دانشگاه و دوری از خانواده، بر اثر عوامل زمینه‌ساز زیستی، روانی، اجتماعی همچون سابقه خانوادگی، فرار از فشار و استرس، مقابله با احساسات منفی، فشار گروه‌های خاص و عزت‌نفس پایین با آمادگی

جهت اعتیاد به مواد مخدر مواجه می‌شوند (خالد و همکاران، ۲۰۲۴). پس جوانی دوره‌ای پرخطر برای مصرف موادمخدر است و محققان معتقدند که اعتیاد آن‌ها صدمات جبران‌ناپذیری از جمله افزایش اختلالات روانی و مرگ‌ومیر را برای فرد و جامعه در پی دارد (ایکسا و همکاران، ۲۰۲۲). پژوهش‌ها متغیرهای گوناگونی را به عنوان پیش‌بینی کننده وابستگی به مواد مخدر شناسایی کرده‌اند که به چهار دسته تقسیم می‌شوند: (۱) محیط فرهنگی-اجتماعی، (۲) ویژگی‌های شخصیتی و روانشناختی، (۳) عوامل روانی- رفتاری و (۴) عوامل زیستی- ژنتیکی. از بین عوامل روانی - رفتاری می‌توان به عواملی نظیر مشکلات خلقی و هیجانی اشاره کرد (برزو و همکاران، ۲۰۲۴).

تنظیم هیجان^۲ به روش‌های پاسخ به احساسات، از جمله چگونگی درک، پذیرش و استفاده مؤثر از هیجانات و تعدیل احساسات و هیجانات اشاره دارد (جسپ و همکاران، ۲۰۲۴؛ حاجلو و همکاران، ۱۴۰۳). راهبردهای ناسازگارانه تنظیم هیجان یکی از قوی‌ترین عوامل خطر برای ایجاد مشکلات روانشناختی به خصوص مصرف مواد مخدر در نوجوانان و جوانان است (موریرا و کانوارو، ۲۰۲۰). اگر چه مفهوم‌سازی تنظیم هیجان ممکن است متفاوت باشد، اما بسیاری از صاحب نظران تنظیم هیجان را ترکیبی از فرآیندهای فیزیولوژی، رفتاری و شناختی می‌دانند که فرد را قادر می‌سازد تا تجربه و ابراز هیجانات منفی و مثبت را تعدیل نماید (جسپ و همکاران، ۲۰۲۴؛ شارعی و همکاران، ۱۴۰۲). از دیدگاه گراس (۲۰۰۲)، تنظیم هیجان به فرآیندهایی اطلاق می‌شود که افراد برای مدیریت هیجانات خود از آن‌ها استفاده می‌کنند. این فرآیندها می‌توانند شامل ارزیابی مجدد هیجان‌ها، سرکوب احساسات، و تغییر در بیان هیجانات باشند. در این پژوهش، تنظیم هیجان طبق مدل گراس (۲۰۰۲) در نظر گرفته شده است، که فرآیندهای شناختی و رفتاری برای کنترل و تنظیم هیجان‌ها را در نظر می‌گیرد و نقش آن‌ها را در واکنش‌های هیجانی افراد بررسی می‌کند. مطالعه‌ی اولیوپرا

2. Emotion Regulation

1. Tendency to use drugs

و همکاران (۲۰۲۴) نشان داده است، افراد دارای تنظیم هیجان پایین دارای کمترین رفاه ذهنی و بیشترین شیوع تفکر منفی تکراری و گرایش به اعتیاد بودند و بین دشواری تنظیم هیجانی تمایل به اعتیاد رابطه‌ی مثبت معناداری وجود دارد. همچنین مطالعه‌ی لایز و همکاران (۲۰۲۰) نشان داده است اختلال در تنظیم هیجان ممکن است ویژگی روان‌شناختی مهمی باشد که خطر اعتیاد به‌الکل، ماری‌جوانا و اینترنت را افزایش می‌دهد. در پژوهش ایلانالو و همکاران (۲۰۲۲) نشان داده شده است که بین هوش هیجانی و تنظیم هیجان و افراد در معرض خطر اعتیاد رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. در مجموع شواهد بیانگر آن است که تنظیم هیجان با موفقیت یا عدم موفقیت در حوزه‌های مختلف زندگی مرتبط می‌باشد و دشواری در تنظیم هیجان یکی از مشکلات شایع در افراد سوءمصرف کننده مواد است که منجر به شکست در مدیریت حالات عاطفی و هیجانی در این گروه از افراد می‌گردد (جانگ، اوو، لی، لی و چو، ۲۰۲۱). موارد ارائه شده در زمینه‌ی سبب‌شناسی متمرکز بر بعد هیجانی و نقص در تنظیم هیجانی و هیجان‌خواهی بوده است در کنار این ابعاد ویژگی دیگری که در بررسی تمایل به رفتارهای تکانشی از جمله مصرف مواد مخدر، کمتر مورد توجه قرار گرفته، ویژگی‌های شخصیتی است (ضیغمی و همکاران، ۲۰۲۲).

شخصیت یک سازه روانشناختی است، که هریک از رویکردهای روانشناختی، تعریف متفاوتی از آن ارائه کرده‌اند. از آن رو که شخصیت، به صفات یا گرایش‌هایی اطلاق می‌شود که به تفاوت‌های فردی در رفتار منجر می‌شود و در شرایط و موقعیت‌های گوناگون از ثبات و تداوم برخوردار است و در بسیاری از موقعیت‌های زندگی فردی و اجتماعی تعیین‌کننده رفتارهای جاری و آتی افراد است (ویتفیلد و همکاران، ۲۰۲۰). از مدل‌های مطرح در بحث شخصیت مدل پنج عاملی است. کاستا و مک کری با بهره‌گیری از تحلیل عاملی دریافتند که می‌توان برای توضیح تفاوت‌های فردی و ویژگی‌های شخصیتی، پنج بعد مهم را منظور کرد. مدل پنج عاملی شخصیت یکی از مهم‌ترین مدل‌هاست که پژوهش‌های متعددی با استفاده

از آن به بررسی ویژگی‌های شخصیتی افراد مبتلا به اختلال سوء مصرف مواد پرداخته‌اند و نشان داده‌اند که این مدل ابزاری مناسب برای توصیف خطر افراد دارای عملکرد معیوب است (حسینی و همکاران، ۲۰۲۴).

یافته‌های بالینی در کشور کرواسی نشان می‌دهند که ویژگی‌های شخصیتی خاصی مانند پویایی، وظیفه‌شناسی و پشتکار می‌توانند تأثیر قابل توجهی در انتخاب نوع درمان در افراد مبتلا به اعتیاد داشته باشند. به‌ویژه، این مطالعه نشان داد که افراد با سطح بالاتر از ویژگی‌های شخصیتی مذکور تمایل بیشتری به انتخاب درمان با بوپرنورفین نسبت به متادون دارند. این یافته‌ها نشان می‌دهند که ویژگی‌های شخصیتی، به ویژه وظیفه‌شناسی، می‌توانند به عنوان معیارهایی موثر در انتخاب درمان‌های نگهدارنده برای افراد معتاد به مواد مخدر در نظر گرفته شوند و یان‌گر شکل‌گیری گرایش‌های اعتیادگونه متأثر از ویژگی‌های شخصیتی، ارزیابی مجدد و سرکوب تجارب هیجانی، دلبستگی به والدین و سیستم‌های مغزی-رفتاری است (قیزدیک و همکاران، ۲۰۲۴). همچنین در بررسی مطالعات انجام شده مینوتیلو و همکاران (۲۰۲۴)، ایبولان و همکاران (۲۰۲۴) و اسکامیلا و همکاران (۲۰۲۴)، به نقش عامل‌های ویژگی شخصیتی^۱ و تنظیم هیجان^۲ در افراد معتاد و مجرم اشاره شده است.

ویژگی‌های شخصیتی یکی از عوامل مهم در در سبب شناسی اختلالات مرتبط با مصرف مواد است. به نظر می‌رسد بسیاری از افراد مبتلا به اختلال مصرف مواد، به ویژه جوانان قبل از شروع مصرف به نحوی دارای آسیب پذیری شخصیتی برای ابتلا به این اختلال هستند (نوفو و ایکه، ۲۰۲۴). همچنین فروند، اسپولنبرگ و مازلوفسکی (۲۰۲۱) در پژوهش خود رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و سوءمصرف مواد را بررسی کرده‌اند و همبستگی مثبت و معنی‌داری را در این رابطه به اثبات رسانده‌اند. مارتینرلوردو، مکپ، پرز و الهلابی (۲۰۲۱) نیز در پژوهشی علائم بالینی و ویژگی‌های شخصیتی زیرجمعیت مصرف کنندگان مواد در جستجوی درمان را پیش‌بینی کردند.

1. Personality Traits
2. Emotion Regulation

انجام گرفت. از مجموع پرسشنامه‌های جمع‌آوری‌شده، ۳۵۷ پرسشنامه کامل و معتبر برای تحلیل انتخاب شد. این تعداد با توجه به معیارهای توصیه‌شده برای کفایت نمونه در تحلیل معادلات ساختاری مناسب است (شوماکر و لومکس، ۲۰۱۶).

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت: یک پرسشنامه خودگزارشی ۶۰ سؤالی است که توسط کاستا و مک‌کری^۱ (۱۹۹۲) و به منظور ارزیابی مؤلفه‌های اصلی شخصیت طراحی شده است. این پرسشنامه پنج بعد شخصیت شامل روان‌رنجوری، درون‌گرایی/ برون‌گرایی، گشودگی نسبت به تجارب جدید، توافق‌پذیری و وجدان‌مندی را بر روی یک مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) مورد ارزیابی قرار می‌دهد. نمره بالا در هر یک از زیر مقیاس‌های این پرسشنامه نشان دهنده سطح بالای آن صفت در فرد می‌باشد. در بررسی خصوصیات روان‌سنجی این پرسشنامه، ثبات بازآزمایی آن در سطح خوبی تخمین زده شده و ضریب اعتبار تمام ابعاد آن در دامنه ۰/۷۵ تا ۰/۸۳ گزارش شده است (کاستا و مک‌کری، ۱۹۹۲). مطالعات انجام شده بر روی این پرسشنامه در ایران نیز ضرایب آلفای کرونباخ ابعاد مختلف آن را در دامنه ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش کرده است که اعتبار این آزمون را در جامعه ایرانی مورد تأیید قرار می‌دهد (گروسی فرشی، ۲۰۰۱). آلفای کرونباخ در پژوهش حاضر ۰/۸۵ گزارش شده است.

پرسشنامه گرایش به اعتیاد: این پرسشنامه توسط وید و بوچر^۲ (۱۹۹۲) ساخته شد و شامل ۳۶ ماده به علاوه ۵ ماده دروغ‌سنج (سؤالات ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۲۱ و ۳۳) است. نمره‌گذاری هر سؤال بر روی یک پیوستار از صفر (کاملاً مخالفم) تا ۳ (کاملاً موافقم) است و سؤالات ۶، ۱۲، ۱۵ و ۲۱ معکوس نمره‌گذاری می‌شود. برای به دست آوردن نمره کلی پرسشنامه باید مجموع نمرات تک تک سؤالات (به جزء مقیاس دروغ‌سنج) را با هم جمع نمود. این نمره دامنه‌ای از ۰ تا ۱۰۸ را خواهد داشت. نمرات بالاتر به منزله آمادگی بیشتر فرد پاسخ‌دهنده برای اعتیاد می‌باشد. این پرسشنامه توسط زرگر در کشور ایران هنجاریابی

اگرچه شخصیت افراد، یکی از محکم‌ترین عوامل روان‌شناختی پیش‌بینی‌کننده رفتارهای پرخطر از جمله مصرف مواد است اما ویژگی‌های شخصیتی به تنهایی و مستقیماً روی آمادگی و تمایل افراد به مصرف مواد مخدر و الکل تاثیر نمی‌گذارد و ممکن است عوامل واسطه‌ای بسیاری در گرایش به اعتیاد و رفتارای پرخطر نقش داشته باشند (ضیغمی و همکاران، ۲۰۲۲).

مطالعات درباره اعتیاد جوانان بیانگر رشد چشمگیر و حتی بحرانی این پدیده در کشور است. افزایش تمایل جوانان ایرانی به اعتیاد بسیار نگران‌کننده است، زیرا اکثر افرادی که مصرف مواد را در سال‌های جوانی آغاز می‌کنند، به مصرف آن در سال‌های آینده نیز ادامه می‌دهند (جانگ، اوو، لی، لی و چو، ۲۰۲۱). از آنجایی که جوانان وارد یک زمینه اجتماعی جدید می‌شوند که در آن مصرف مواد بهنجار تلقی می‌شود، دانشگاه ممکن است یک دوره مهم برای تمایل به اعتیاد باشد (نوفو و ایکه، ۲۰۲۴). از طرف دیگر مطالعات زیادی مؤلفه‌های تنظیم هیجان و ویژگی‌های شخصیتی را به صورت مجزا در رابطه با تمایل به اعتیاد بررسی کرده‌اند ولی تا به حال این دو متغیر به همراه هم برای پیش‌بینی تمایل به اعتیاد مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی پنج‌گانه با گرایش به اعتیاد، با میانجی‌گری ارزیابی مجدد و سرکوب تجارب هیجانی است.

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

روش این پژوهش از نوع مطالعات توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه خوارزمی به تعداد ۱۴۵۴۲ نفر در سال تحصیلی ۱۴۰۲ تشکیل دادند. کلان (۲۰۲۳) تعداد نمونه‌های کافی برای انجام روش معادلات ساختاری را حداقل ۲۰۰ نفر پیشنهاد کرده است، بر این اساس و با استفاده از نسبت رایج $N:q$ در مدل‌های SEM، ۱۰ تا ۲۰ نمونه برای هر پارامتر آزاد (ولف و همکاران، ۲۰۱۳) تعداد نمونه اولیه این پژوهش ۴۵۰ نفر تعیین شد. روش نمونه‌گیری به صورت در دسترس و از طریق مراجعه به کلاس‌های درسی، کتابخانه مرکزی و کتابخانه‌های دانشکده‌ها

1. Costa & McCrae
2. Wade & Butcher

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار Spss و Amos نسخه ۲۴ استفاده شد. داده‌های این پژوهش با استفاده از آماره‌های توصیفی و آزمون همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری تجزیه و تحلیل شد. برای جمع‌آوری داده‌ها ابتدا از اداره تحقیق و توسعه دانشگاه مجوز کسب شد و سپس به کلاس‌ها و کتابخانه‌ها مراجعه و پس از توضیح هدف از این تحقیق و کسب رضایت شفاهی از دانشجویان به توزیع پرسشنامه اقدام شد.

یافته‌ها

در این پژوهش تعداد ۳۵۷ شرکت‌کننده حضور داشتند که ۱۸۳ نفر (۵۱/۳ درصد) دختر و ۱۷۴ نفر (۴۸/۷ درصد) پسر بودند. همچنین بیشترین تعداد شرکت‌کنندگان را با ۲۶۹ نفر (۷۵/۳۵ درصد) در بازه سنی ۱۹-۲۴ سال بودند و بعد از آن ۸۰ نفر (۲۲/۴۰ درصد) در بازه سنی ۲۵-۳۰ و ۸ نفر (۲/۲۴ درصد) نیز در بازه سنی ۳۱-۳۶ قرار گرفتند. همچنین میانگین و انحراف از معیار سنی شرکت‌کنندگان در پژوهش به ترتیب ۳۲/۱۰ و ۶/۴۲ بود.

در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش و زیر مقیاس‌های مربوط به هر کدام ارائه شده است. میانگین، انحراف استاندارد، حداقل و حداکثر نمره مؤلفه‌های ویژگی‌های شخصیتی، تنظیم شناختی هیجان و گرایش به اعتیاد نیز محاسبه شده است و سایر شاخص‌های آماری نیز مشاهده می‌شود. در ادامه به بررسی آزمون فرضیه‌ها پرداخته می‌شود.

شده است. در پژوهش زرگر و همکاران (۱۳۸۱)، جهت محاسبه روایی این مقیاس از دو روش استفاده شد. در روایی ملاکی، پرسشنامه آمادگی به اعتیاد دو گروه معتاد و غیر معتاد را به خوبی از هم تمیز داده است. روایی سازه مقیاس از طریق همبسته کردن با مقیاس ۲۵ ماده‌ای فهرست بالینی علائم بالینی ۰/۴۵ محاسبه شده است که در سطح ۰/۰۰۱ معنادار می‌باشد. پایایی مقیاس با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ محاسبه شد که در حد مطلوب می‌باشد (زرگر و همکاران، ۱۳۸۷).

پرسشنامه تنظیم هیجانی (ERQ): این پرسشنامه ۱۰ آیتمی توسط گراس و جان (۲۰۰۳) ساخته شده است که شامل دو خرده مقیاس بازاریابی شناختی و سرکوب بیانی است که به ترتیب با ۶ و ۴ سؤال سنجیده می‌شوند. آیتم‌ها روی یک مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۷ (کاملاً موافق) اندازه‌گیری می‌شوند. این پرسشنامه پایایی بسیار خوبی را نشان می‌دهد، آلفای کرونباخ که توسط گراس و جان (۲۰۰۳) برای آن اندازه‌گیری شد برای هر کدام از عوامل بازاریابی و سرکوب به ترتیب عبارت از ۰/۷۹ و ۰/۷۴ بودند. نسخه فارسی پرسشنامه تنظیم هیجانی توسط قاسم‌پور، ایل‌بیگی و حسن‌زاده (۱۳۹۱) هنجاریابی شد که نتایج بیانگر اعتبار مطلوب و همگنی پرسشنامه و خرده مقیاس‌های آن بود، ضرایب کرونباخ برای دو عامل باز آریابی و سرکوب به ترتیب عبارت از ۰/۷۸ و ۰/۶۰ بودند. ضریب آلفای کرونباخ برای دو عامل آریابی مجدد و سرکوب در پژوهش حسنی (۲۰۱۶) به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۵ گزارش شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیر	شاخص	میانگین	SD	حداقل نمره	حداکثر نمره	چولگی	کشیدگی
ویژگی‌های شخصیتی	روان‌رنجوری	۲۶/۵۰	۷/۵۱	۹/۰۰	۴۵/۰۰	-۰/۰۶۵	-۰/۳۶۴
	برون‌گرایی	۲۵/۹۶	۶/۵۸	۹/۰۰	۴۳/۰۰	-۰/۱۲۳	-۰/۲۱۵
	گشودگی به تجربه	۲۸/۶۸	۵/۶۵	۱۶/۰۰	۴۲/۰۰	۰/۰۲۴	-۰/۳۹۸
	توافق‌پذیری	۲۷/۵۶	۴/۹۲	۱۳/۰۰	۴۳/۰۰	-۰/۱۸۱	۰/۰۰۷
	وجدان‌گرایی	۳۰/۴۲	۶/۶۴	۷/۰۰	۴۷/۰۰	-۰/۲۹۳	۰/۴۵۹
تنظیم شناختی هیجان	گرایش به اعتیاد	۳۲/۸۶	۱۳/۱۹	۵/۰۰	۸۸/۰۰	۰/۷۰	۰/۶۹
	آریابی مجدد هیجان	۳۱/۵۰	۶/۵۰	۱۵/۰۰	۴۵/۰۰	-۰/۱۰۷	-۰/۶۷۴
	سرکوب تجارب هیجانی	۲۳/۰۱	۵/۳۴	۱۰/۰۰	۳۴/۰۰	۰/۰۷۹	-۰/۷۵۷

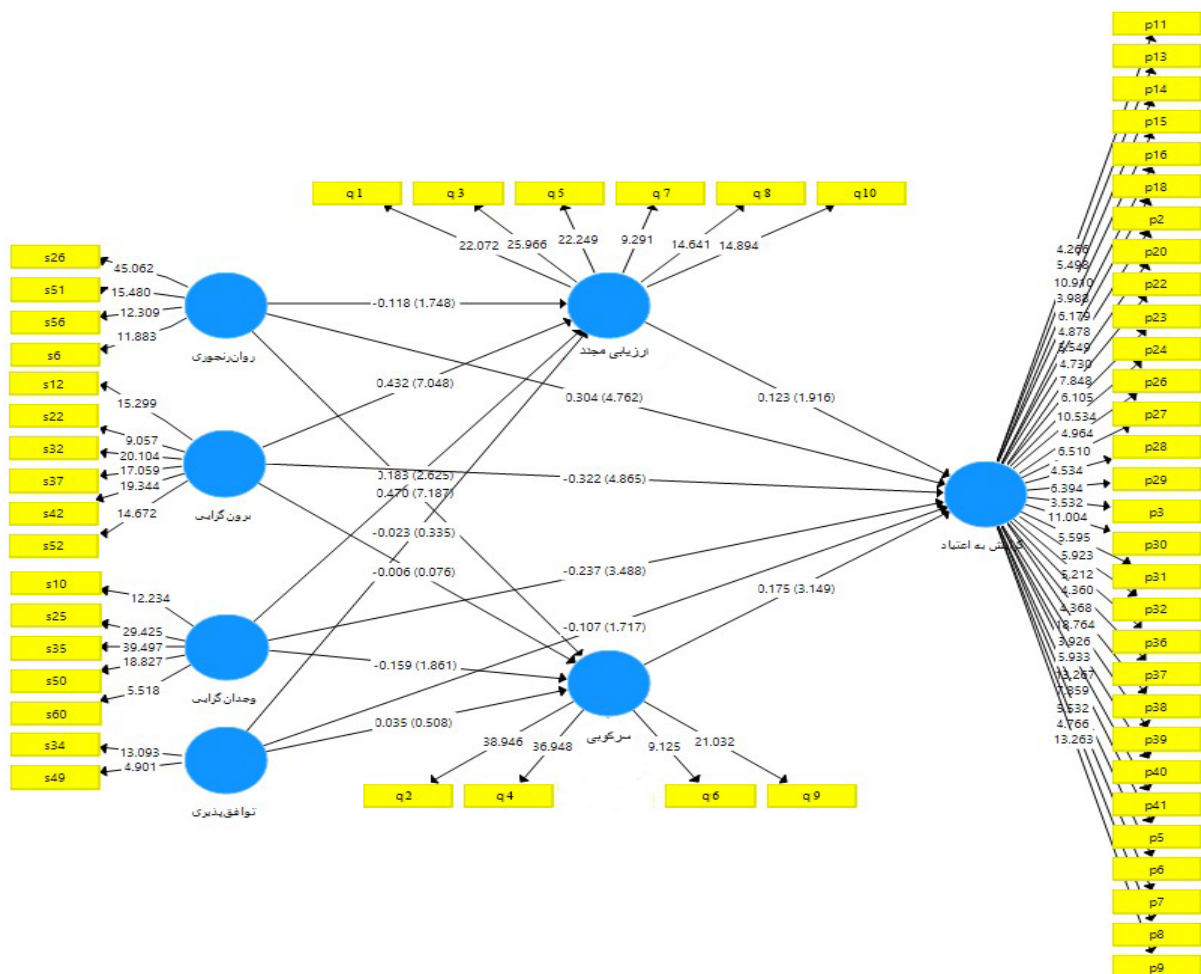
در این پژوهش از مدلیابی معادلات ساختاری و روش حداقل مربعات جزئی جهت آزمون فرضیه‌ها و برازندگی مدل استفاده شده است و نتایج آزمون هم‌خطی (VIF) نشان از عدم هم‌خطی بین داده‌ها بود.

با توجه به نتایج جدول شماره ۲ بین متغیرهای پژوهش ارتباطات معناداری در سطوح ۰/۰۱ و ۰/۰۵ وجود داشت، اما با توجه به عدم رابطه بین گشودگی به تجربه با گرایش به اعتیاد، گشودگی به تجربه با ارزیابی مجدد هیجانی و سرکوب تجارب هیجانی، گشودگی به تجربه وارد مدل ساختاری نشدند.

جدول ۲. بررسی همبستگی بین متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱	گرایش به اعتیاد	۱							
۲	روان‌رنجوری	۰/۴۱**	۱						
۳	برون‌گرایی	-۰/۴۳**	-۰/۴۶**	۱					
۴	گشودگی به تجربه	-۰/۱۱	۰/۰۲	۰/۱۵*	۱				
۵	توافق‌پذیری	-۰/۳۲**	-۰/۲۴**	۰/۲۴**	۰/۲۰**	۱			
۶	وجدان‌گرایی	-۰/۵۹**	-۰/۴۱**	۰/۳۵**	۰/۱	۰/۲۵**	۱		
۷	ارزیابی مجدد هیجان	-۰/۱۹**	-۰/۴۳**	۰/۴۷**	۰/۰۲۱	۰/۱۵*	۰/۳۲**	۱	
۸	سرکوب تجارب هیجانی	۰/۳۷**	۰/۵۹**	-۰/۲۴**	-۰/۰۶	-۰/۲۰**	-۰/۳۴**	۰/۱	۱

* $P < 0.05$ و ** $P < 0.01$

شکل ۱. مدل ساختاری در حالت تخمین ضرایب استاندارد و در حالت معناداری ضرایب

پس از تأیید مناسب بودن وضعیت معیارهای مدل اندازه‌گیری در این قسمت مدل ساختاری مورد بررسی قرار گرفت. برای بررسی برازش مدل ساختاری سه معیار به کار می‌روند که عبارتند از: مقادیر R^2 و Square R و VIF و GOF. معیار اساسی برای بررسی برازش مدل ساختاری در یک پژوهش ضرایب R^2 مربوط به متغیرهای پنهان درون‌زای (وابسته) مدل است. چن (۱۹۹۸) سه مقدار

جدول ۳. نتایج برازش مدل کلی

GOF	R^2	Commonality
۰/۴۵۲	۰/۳۸۰	۰/۵۳۸

برای بررسی برازش مدل کلی از معیار GOF استفاده می‌شود که ورتلس و همکاران (۲۰۰۹) معتقدند که سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵ و ۰/۳۶ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده است. که در جدول شماره ۳ مشخص شده است.

با توجه به مقدار بدست آمده برای GOF طبق جدول شماره ۳ به میزان ۰/۴۵۲، برازش بسیار مناسب مدل کلی تأیید می‌شود. پس از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری و مدل ساختاری و داشتن برازش مناسب مدل‌ها، می‌توان آزمون فرضیه‌های پژوهش را انجام داد.

جدول ۴. تحلیل مسیر اثرات مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرهای پژوهش

شماره فرضیه	مسیر	ضریب مسیر (β)	ضریب معناداری (T-Value)	ضریب معناداری (P-Value)	نتیجه آزمون
۱	ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری $\rightarrow$ گرایش به اعتیاد	۰/۳۰۴	۴/۷۶۲	۰/۰۰۰	تأیید
۲	ویژگی شخصیتی برون‌گرایی $\rightarrow$ گرایش به اعتیاد	-۰/۳۲۲	۴/۸۶۵	۰/۰۰۰	تأیید
۳	ویژگی شخصیتی وجدان‌گرایی $\rightarrow$ گرایش به اعتیاد	-۰/۲۳۷	۳/۴۸۸	۰/۰۰۱	تأیید
۴	ویژگی شخصیتی توافق‌پذیری $\rightarrow$ گرایش به اعتیاد	-۰/۱۰۷	۱/۷۱۷	۰/۰۸۷	عدم تأیید
۵	ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری $\rightarrow$ ارزیابی مجدد هیجان	-۰/۱۱۸	۱/۷۴۸	۰/۰۸۱	عدم تأیید
۶	ویژگی شخصیتی برون‌گرایی $\rightarrow$ ارزیابی مجدد هیجان	۰/۴۳۲	۷/۰۴۸	۰/۰۰۰	تأیید
۷	ویژگی شخصیتی وجدان‌گرایی $\rightarrow$ ارزیابی مجدد هیجان	۰/۱۸۳	۲/۶۲۵	۰/۰۰۹	تأیید
۸	ویژگی شخصیتی توافق‌پذیری $\rightarrow$ ارزیابی مجدد هیجان	-۰/۰۲۳	۰/۳۳۵	۰/۷۲۸	عدم تأیید
۹	ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری $\rightarrow$ سرکوب تجارب هیجانی	۰/۴۷۰	۷/۱۸۷	۰/۰۰۰	تأیید
۱۰	ویژگی شخصیتی برون‌گرایی $\rightarrow$ سرکوب تجارب هیجانی	-۰/۰۰۶	۰/۰۷۶	۰/۹۴۰	عدم تأیید
۱۱	ویژگی شخصیتی وجدان‌گرایی $\rightarrow$ سرکوب تجارب هیجانی	-۰/۱۵۹	۱/۸۶۱	۰/۰۶۳	عدم تأیید
۱۲	ویژگی شخصیتی توافق‌پذیری $\rightarrow$ سرکوب تجارب هیجانی	۰/۰۳۵	۰/۵۰۸	۰/۶۱۱	عدم تأیید
۱۳	ارزیابی مجدد هیجان $\rightarrow$ گرایش به اعتیاد	۰/۱۲۳	۱/۹۱۶	۰/۰۵۶	عدم تأیید
۱۴	سرکوب تجارب هیجانی $\rightarrow$ گرایش به اعتیاد	۰/۱۷۵	۳/۱۴۹	۰/۰۰۲	تأیید

با توجه به مقادیر ضرایب معناداری t و ضریب مسیر بدست آمده در مدل‌های بالا و جدول شماره ۴ می‌توان نتیجه گرفت که ضرایب معناداری t از ۱/۹۶ بیش‌تر است، پس در سطح اطمینان ۹۹ درصد فرضیه اصلی ما تأیید می‌شود. در واقع می‌توان گفت ضریب استاندارد شده

(ضریب مسیر) بین دو متغیر ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری و گرایش به اعتیاد، ویژگی شخصیتی برون‌گرایی و گرایش به اعتیاد، ویژگی شخصیتی وجدان‌گرایی و گرایش به اعتیاد، ویژگی شخصیتی برون‌گرایی و ارزیابی مجدد هیجانی، ویژگی شخصیتی

وجدان‌گرایی و ارزیابی مجدد هیجانی، ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری و سرکوب تجارب هیجانی و سرکوب تجارب هیجانی و گرایش به اعتیاد در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار است؛ لذا همه فرضیه‌ها تأیید می‌شود. برای وجود یک اثر میانجی چهار شرط ضروری است (بارون و کنی، ۱۹۸۶). ابتدا متغیر مستقل و متغیر وابسته باید ارتباط داشته باشند همانطور که در شکل ۱، نشان داده شده متغیر مستقل ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجوری، برون‌گرایی و وجدان‌گرایی با متغیر وابسته گرایش به اعتیاد همبسته هستند. دوم متغیر مستقل و متغیر میانجی باید ارتباط داشته باشند. متغیر مستقل ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی و وجدان‌گرایی با متغیر میانجی ارزیابی مجدد هیجانی و ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری با سرکوب تجارب هیجانی همبسته هستند. سوم متغیر وابسته و متغیر میانجی باید ارتباط داشته باشند. متغیر میانجی ارزیابی مجدد هیجانی با متغیر وابسته گرایش به اعتیاد همبسته هستند. در نهایت رابطه متغیر مستقل بر متغیر وابسته زمانی که متغیر میانجی مطرح می‌شود باید تغییر کند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش واسطه‌ای ارزیابی مجدد و سرکوب تجارب هیجانی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با گرایش به اعتیاد در دانشجویان دانشگاه خوارزمی انجام شد. برای بررسی فرضیه‌های پژوهش مبنی بر این که پنج ویژگی شخصیتی چگونه می‌توانند ارزیابی مجدد و سرکوب تجارب هیجانی و گرایش به اعتیاد را پیش‌بینی نمایند؛ از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری بهره گرفته شد. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که ویژگی شخصیتی برون‌گرایی و وجدان‌گرایی با گرایش به اعتیاد رابطه منفی و معنادار و با ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری رابطه مثبت و معناداری دارد. در مجموع، این یافته همسو با مطالعات پیشین در حوزه آسیب‌پذیری نسبت به مصرف مواد است که نشان داده‌اند سطوح پایین توافق، وجدان‌مندی و برون‌گرایی و سطوح بالای روان‌رنجوری با پتانسیل مصرف مواد مخدر، الکل و سیگار در ارتباط است.

(قیزدیک و همکاران، ۲۰۲۴؛ چارزینسکا و همکاران، ۲۰۲۱؛ نوپیانا و همکاران، ۲۰۲۲؛ کیم و همکاران، ۲۰۲۲). در تبیین ارتباط خطر مصرف مواد با روان‌رنجوری می‌توان از نظریه سه بعدی آیزنک استفاده کرد. روان‌رنجوری، سطوحی از تنظیم هیجانی و عدم ثبات هیجانی را منعکس می‌کند و از این رو با عقاید غیر منطقی، کاهش کنترل تکانه و مدیریت ضعیف اضطراب همراه است (نوپیانا و همکاران، ۲۰۲۲). مصرف‌کنندگان مواد اضطراب، پرخاشگری، صفت افسردگی و آسیب‌پذیری بیشتری نسبت به استرس را گزارش می‌کنند. آیزنک پایه زیستی روان‌رنجوری را حساسیت بیش از حد سیستم اتونومیک لیمبیک مطرح می‌کند که این سیستم واکنش افراد نسبت به محرک‌های محیطی و روان‌شناختی را تعیین می‌کند. به نظر می‌رسد که حساسیت این سیستم باعث وحشت‌زدگی و بی‌قراری می‌شود، از این‌رو افراد معتاد برای فرونشانی این حساسیت بیش از حد و ویژگی‌های پاداش‌دهنده به رفتارهای اعتیادی رو می‌آورند (قیزدیک و همکاران، ۲۰۲۴).

وجدان‌مندی نیز سطوح کنترل، سازمان‌مندی و عزم فرد را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. بر این اساس، وجدان‌مندی بالا با انضباط شخصی، وظیفه‌شناسی در عمل و هدفمندی در ارتباط است. این در حالی است که افراد مصرف‌کننده مواد بی‌هدفی، انضباط شخصی کم، خودکنترلی ضعیف و میزان کمی از جاه‌طلبی را گزارش می‌کنند که این ویژگی‌های می‌توانند گرایش افراد به مصرف مواد را پیش‌بینی کنند (روچلی و همکاران، ۲۰۲۴). در فرضیه ویژگی‌های توافق‌پذیری و گرایش به اعتیاد رابطه‌ی مستقیم معناداری یافت نشد که با یافته‌های شریفی و همکاران (۱۳۹۷) و اکبری و ابراهیمی مقدم (۱۳۹۷) هم‌خوانی دارد اما با یافته‌های میر فخرائی و همکاران (۱۳۹۲)؛ و محمدی احمدآبادی و گلستانی‌نژاد (۱۳۹۹) هم‌خوانی ندارد.

رابطه منفی توافق‌پذیری و خطر مصرف مواد نیز دور از ذهن نیست. توافق با تمایل به همیاری، همکاری، شفقت، کیفیت بین‌فردی مثبت (مانند نوع‌دوستی) و نگرش مثبت نسبت به دیگران در ارتباط است (نوپیانا و همکاران،

۲۰۲۲). به علاوه، این شاخص منعکس کننده سازگاری و گرایش فرد در پذیرش اصول و ارزش‌های کلی جامعه است. افراد معتاد با حرکت در جهت عکس این ویژگی‌ها و ممانعت از پذیرش ارزش‌های اجتماعی به سمت مصرف مواد می‌رود (قیزدیک و همکاران، ۲۰۲۴). از سوی دیگر، پژوهش‌ها نشان داده‌اند که معناداری در اهداف زندگی و گرایش به اهداف هنجار مانند پیگیری تحصیلات آکادمیک یا گرایش به پرورش اندام با مصرف کمتر ماری‌جوانا در ارتباط است. این بدان معناست که توافق‌پذیری در گزینش اهداف متناسب با هنجارهای اجتماعی گرایش به مصرف مواد را کاهش می‌دهد؛ بنابراین، سطوح پایین توافق‌پذیری و عدم انتخاب اهداف فردی مناسب منجر به تمایل افراد به سمت مصرف مواد می‌شود. در تبیین ارتباط منفی برون‌گرایی با گرایش به مصرف مواد نیز می‌توان گفت که سطوح پایین بروگرایی با تمایل زیاد فرد به تجربه احساسات منفی همراه است که در افراد مصرف‌کننده مواد بسیار دیده می‌شود. در واقع، افرادی که برون‌گرایی کمتری دارند، بخش اعظمی از مشکلات خود را درون‌ریزی کرده و برای رهایی از این مشکلات، مصرف مواد را به عنوان یک راهبرد نامناسب انتخاب می‌کنند (سانچز-پوئرتاس و همکاران، ۲۰۲۲).

دیگر یافته این بخش حاکی از معنادار بودن رابطه مستقیم ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی و وجدان‌گرایی با ارزیابی مجدد هیجانی و روان‌رنجوری با سرکوب تجارب هیجانی می‌باشد. این یافته با یافته‌ی حسنی و همکاران (۲۰۲۴) و اسدی و همکاران (۲۰۲۳) هم‌سو است که نتایج آنان حاکی از آن بود که افراد روان‌رنجورخوی در برخورد با تجربه منفی بیشتر از راهبردهای ناسازگارانه چون راهبردهای ملامت خویش، نشخوارگری، فاجعه‌سازی و ملامت دیگران استفاده می‌کنند و افراد برون‌گرا از راهبرد سازگارانه چون تمرکز مجدد مثبت، دیدگاه‌پذیری و ارزیابی مجدد مثبت و افراد پایدار هیجانی از راهبردهای تمرکز مجدد مثبت و تمرکز مجدد بر برنامه‌ریزی استفاده می‌کنند.

نتایج دیگر نشان می‌دهد که سرکوب تجارب هیجانی با گرایش به اعتیاد رابطه مستقیم دارد. این نتیجه با پژوهش‌های و همکاران (۲۰۲۲)؛ ویرا، و همکاران (۲۰۲۳)؛ و کان و همکاران (۲۰۲۰) هم‌سو است. این محققان نشان دادند که بین راهبردهای منفی تنظیم هیجان و گرایش به اعتیاد رابطه معناداری وجود دارد. در تبیین نتایج به‌دست آمده می‌توان گفت که راهبردهای تنظیم هیجانی منفی افراد سوء مصرف کننده، ناشی از فقدان کفایت هیجانی، مهارت‌های هیجانی نامناسب، روابط گذرا و توانایی کمتری برای حل تعارضات است (ویرا و همکاران، ۲۰۲۳). در نتیجه عدم توانایی مدیریت هیجان‌ها باعث می‌شود که فرد از راهبردهای مقابله‌ای نامناسب استفاده کند و در موقعیت‌هایی که خطر مصرف مواد بالاست، فرد به سمت آن گرایش پیدا کند.

در نتیجه‌ی دیگر، بین ارزیابی مجدد هیجانی با گرایش به اعتیاد رابطه معناداری یافت نشد که این یافته با یافته‌های وحدانی اسدی و همکاران (۲۰۲۳) هم‌سو و با یافته‌های یلدیز (۲۰۱۷)؛ کرافت و همکاران (۲۰۲۳) و لیانگ و همکاران (۲۰۲۱) هم‌سویی نداشت. علت مغایرت پژوهش حاضر را با پژوهش‌های دیگر در رابطه با تأثیر مستقیم ارزیابی مجدد هیجانی بر گرایش بر اعتیاد را در نمونه مورد مطالعه و دقت افراد مورد پژوهش در تکمیل در پرسشنامه دانست.

نتایج یافته‌های حاصل از پژوهش نشان داد که سرکوب تجارب هیجانی در رابطه بین ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری و گرایش به اعتیاد نقش میانجی دارد. این نتیجه را می‌توان با پژوهش لیائو و همکاران (۲۰۲۲)، تقریباً هم‌سو دانست که نشان دادند روان‌رنجوری از طریق میاجی‌گری تنظیم هیجان و افسردگی بر رفتار خودآسیبی غیرخودکشی اثر می‌گذارد. در تبیین این نتایج، افراد غالباً از راهبردهایی استفاده می‌کنند که با صفات شخصیتی آن‌ها متناسب باشد، افراد روان‌رنجور مستعد تجارب هیجانی منفی هستند (ماتیوس و گلی‌ند، ۱۹۹۹). این افراد در برخورد با تجربه منفی بیشتر از راهبردهای ناسازگارانه استفاده می‌کنند. کسانی که از راهبردهای

ویژگی شخصیتی روان‌رنجوری بر گرایش به اعتیاد مؤثر است، لذا پیشنهاد می‌گردد با شناسایی دانشجویان در معرض خطر و ارائه خدمات مشاوره‌ای و مداخله‌گرانه و ایجاد بستری مناسب برای پیش‌گیری از گرایش آن‌ها به رفتارهای پرخطر و نیز با آموزش مهارت‌های تنظیم هیجان جهت کاهش راهبردهای ناسازگارانه از طرف مراکز سلامت‌روان و یا مرکز مشاوره دانشگاه که می‌تواند در پیش‌گیری از اعتیاد کمک کننده باشد اقدام شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: به جهت حفظ رعایت اصول اخلاقی در این پژوهش سعی شد تا جمع‌آوری اطلاعات پس از جلب رضایت شرکت کنندگان انجام شود. همچنین به شرکت‌کنندگان درباره رازداری در حفظ اطلاعات شخصی و ارائه نتایج بدون قید نام و مشخصات شناسنامه افراد، اطمینان داده شد.

حمایت مالی: نویسندگان از حمایت مالی - معنوی مؤسسه یا سازمان خاصی استفاده نکرده‌اند.

تعارض منافع: هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان وجود ندارد.

References

- Akbari, M., & Ebrahimi Moghadam, H. (2019). Structural modeling of drug abuse tendency based on personality traits through the Mediating Role of self-esteem. *etiadpajohi*, 13(51), 203-218. [Persian] <http://etiadpajohi.ir/article-1-1818-en.html>
- Borzou, A., Miller, S. N., Hommel, J. D., & Schwarz, J. M. (2024). Cocaine diminishes functional network robustness and destabilizes the energy landscape of neuronal activity in the medial prefrontal cortex. *PNAS nexus*, 3(3), pgae092. <https://doi.org/10.1093/pnasnexus/pgae092>
- Charzyńska, E., Sussman, S., & Atroszko, P. A. (2021). Profiles of potential behavioral addictions' severity and their associations with gender, personality, and well-being: A person-centered approach. *Addictive behaviors*, 119, 106941. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.106941>
- Chou, T., & D'Orsogna, M. R. (2022). A mathematical model of reward-mediated learning in drug addiction. *Chaos (Woodbury, N.Y.)*, 32(2), 021102. <https://doi.org/10.1063/5.0082997>
- Costa, P. T., Jr., & McCrae, R. R. (1992). Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) professional manual. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources. <https://doi/10.4135/9781849200479.n9>
- Escamilla, I., Juan, N., Benito, A., Castellano-García, F., Rodríguez-Ruiz, F., & Haro, G. (2024). Substance Addiction in Adolescents: Influence of Parenting and Personality Traits. *Brain Sciences*, 14(5), 449. <https://doi.org/10.3390/brainsci14050449>
- Freund, V. A., Schulenberg, J. E., & Maslowsky, J. (2021). Boredom by sensation-seeking interactions during adolescence: associations with substance use, externalizing behavior, and internalizing symptoms in a US national sample. *Prevention science*, 22(5), 555-566. <https://doi.org/10.1007/s1121-020-01198-0>
- Groosi, F. M. (2001). New approach in assessing personality (application of factor analysis in

- personality studies). Tabriz: Daniel and Scholar of Publishing Community. [Persian]. <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=697762>
- Gizdic, A., Antičević, V., & Brajević-Gizdić, I. (2024). The role of attachment and personality traits in choosing opiate addiction replacement therapy. *Scientific reports*, 14(1), 14623. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-65695-w>
- Gross, J. J. (2002). Emotion regulation: Affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, 39(3), 281-291. <https://doi.org/10.1017/S0048577201393198>
- Gross, J. J., & John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of personality and social psychology*, 85(2), 348-362. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.348>
- Hajloo N, Salmani A, Sharei A. The effectiveness of cognitive emotion regulation strategies training on cognitive processing and distress tolerance of female students with generalized anxiety. *Journal title* 2024; 18 (1) :1-15 <http://rph.khu.ac.ir/article-1-4435-fa.html>
- Hasani, J. (2016). Persian Version of the Emotion Regulation Questionnaire: Factor Structure, Reliability and Validity. *International Journal of Behavioral Sciences*, 10(3), 108-113. https://www.behavsci.ir/article_67952.html
- Hasani, J., Chashmi, S. J. E., Firoozabadi, M. A., Noory, L., Turel, O., & Montag, C. (2024). Cognitive emotion regulation mediates the relationship between big-five personality traits and internet use disorder tendencies. *Computers in Human Behavior*, 152, 108020. <https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4496364>
- Hashemi, Z., Eyni, S., & Ebadi, M. (2022). Effectiveness of acceptance and commitment therapy in depression and anxiety in people with substance use disorder. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 16(1). <https://doi.org/10.5812/ijpbs.110135>
- Hoffmann, J. D., McGarry, J. A., Seibyl, J. P., Baumsteiger, R., & Brackett, M. A. (2024). Emotional empowerment in high school life. In *Emotions in Cultural Context*. 189-207. Cham: Springer International Publishing. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-031-46349-5_11
- Ilanloo, H., Ahmadi, S., Zaharakar, K., & Cicognani, E. (2022). The effectiveness of group counseling of mindfulness-based cognitive therapy on internet addiction and cognitive emotion regulation in high school students. *Iranian Journal of Learning & Memory*, 4(16), 19-28. <https://doi.org/10.22034/iepa.2022.150225>
- Isbulan, O., Cam, E., & Griffiths, M. D. (2024). The mediating effect of social network identity management on the relationship between personality traits and social media addiction among pre-service teachers. *BMC psychology*, 12(1), 146. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01653-5>
- Jessup, S. C., Adamis, A. M., Rast, C. E., Cox, R. C., & Olatunji, B. O. (2024). Unique and interactive effects of emotion regulation difficulties and perceived stress on COVID-19 traumatic stress, anxiety, and safety behavior use: A four-year prospective study. *Behaviour research and therapy*, 176, 104503. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2024.104503>
- Khalid, M. T., Khalily, M. T., Saleem, T., Saeed, F., & Shoib, S. (2024). The effectiveness of the community reinforcement approach (CRA) in the context of quality of life and happiness among people using drugs. *Frontiers in public health*, 12, 1229262. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2024.1229262>
- Kline, R. B. (2023). Principles and practice of structural equation modeling. Guilford publications. <https://www.com/books/Principles-Structural-Equation-Modeling/RexKline/9781462551910>
- Kraft, L., Ebner, C., Leo, K., & Lindenberg, K. (2023). Emotion regulation strategies and symptoms of depression, anxiety, aggression, and addiction in children and adolescents: A meta-analysis and systematic review. *Clinical Psychology: Science and Practice*. 30(4), 485-502. <https://doi.org/10.1037/cps0000156>
- Kun, B., Urbán, R., Böthe, B., Griffiths, M. D., Demetrovics, Z., & Kökönyei, G. (2020). Maladaptive Rumination Mediates the Relationship between Self-Esteem, Perfectionism, and Work Addiction: A Largescale Survey Study. *International journal of environmental research and public health*, 17(19), 7332. <https://doi.org/10.3390/ijerph17197332>
- Liang, L., Zhu, M., Dai, J., Li, M., & Zheng, Y. (2021). The Mediating Roles of Emotional Regulation on Negative Emotion and Internet Addiction Among Chinese Adolescents From a Development Perspective. *Frontiers in psychiatry*, 12, 608317. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2021.608317>

- Liao, C., Gu, X., Wang, J., Li, K., Wang, X., Zhao, M., & Feng, Z. (2022). The Relation between Neuroticism and Non-Suicidal Self-Injury Behavior among College Students: Multiple Mediating Effects of Emotion Regulation and Depression. *International journal of environmental research and public health*, 19(5), 2885. <https://doi.org/10.3390/ijerph19052885>
- Liese, B. S., Kim, H. S., & Hodgins, D. C. (2020). Insecure attachment and addiction: Testing the mediating role of emotion dysregulation in four potentially addictive behaviors. *Addictive behaviors*, 107, 106432. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2020.106432>
- Martínez-Loredo, V., Macipe, V., Pérez, J. E., & Al-Halabí, S. (2021). Clinical symptoms and personality traits predict subpopulations of treatment-seeking substance users. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 125, 108314. <https://doi.org/10.1016/j.jsat.2021.108314>
- Matthews, G., & Gilliland, K. (1999). The personality theories of H. J. Eysenck and J. A. Gray: A comparative review. *Personality and Individual Differences*, 26(4), 583–626. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(98\)00158-5](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(98)00158-5)
- Minutillo, A., Di Trana, A., Aquilina, V., Ciancio, G. M., Berretta, P., & La Maida, N. (2024). Recent insights in the correlation between social media use, personality traits and exercise addiction: a literature review. *Frontiers in psychiatry*, 15, 1392317. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2024.1392317>
- Mirfakhraei, N., Khanjani, Z., & Badri, R. (2013). The Study of Personality in Addicts and Normal Group with Due Attention to Gender. *Jrehab*, 14(1), 8-16. [Persian] <http://rehabilitationj.uswr.ac.ir/article-1-607-en.html>
- Mohammadi AhmadAbadi, N., & Golestani Nezhad, R. (2021). The Mediating Role of Stressful Life Events in the Relationship between Personality Traits and Addiction Readiness. *Etiadpajohi*, 14(58), 191-216. [Persian] <http://dx.doi.org/10.29252/etiadpajohi.14.58.191>
- Moreira, H., & Cristina Canavarro, M. (2020). Mindful Parenting is Associated with Adolescents' Difficulties in Emotion Regulation Through Adolescents' Psychological Inflexibility and Self-Compassion. *Journal of youth and adolescence*, 49(1), 192–211. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-01133-9>
- Nopiana, N., Egie, J., & Mers, O. (2022). The Impact of Internet Addiction on Introvert Personality. *World Psychology*, 1(2), 1-17.
- Nwufo, I. J., & Ike, O. O. (2024). Personality traits and internet addiction among adolescent students: the moderating role of family functioning. *International journal of environmental research and public health*, 21(5), 520. <https://doi.org/10.3390/ijerph21050520>
- Oh, H., Jang, S. K., Lee, H. S., Lee, E. B., & Choi, K. H. (2021). Personality Traits in Individuals with the Dual Diagnosis of Psychosis and Substance Use Disorders: A Comprehensive Review and Meta-Analysis. *Journal of dual diagnosis*, 17(1), 34–51. <https://doi.org/10.1080/15504263.2020.1839827>
- Oliveira, J., Pedras, S., Inman, R. A., & Ramalho, S. M. (2024). Latent profiles of emotion regulation among university students: links to repetitive negative thinking, internet addiction, and subjective wellbeing. *Frontiers in psychology*, 15, 1272643. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1272643>
- Qasempour, Abdullah; Ilbeigi, Reza; Hassanzadeh, Shahnaz (2011). Psychometric characteristics of Gross and John emotional regulation questionnaire in an Iranian sample. Proceedings of the 6th National Seminar on Student Mental Health, 722-724. <https://elmnet.ir/doc/470108998-71994>
- Robbins, T. W., Banca, P., & Belin, D. (2024). From compulsivity to compulsion: the neural basis of compulsive disorders. *Nature reviews. Neuroscience*, 25(5), 313–333. <https://doi.org/10.1038/s41583-024-00807-z>
- Rocelli, M., Sdrubolini, F., Romania, V., & Faccio, E. (2024). 'Doctor, I'm not here to quit drugs!' Hidden goals that undermine shared decision-making during access to services by young people who use substances. *Addiction Research & Theory*, 32(1), 10-19. <https://doi.org/10.1080/16066359.2023.2210840>
- Sánchez-Puertas, R., Ruisoto, P., López-Núñez, C., & Vaca-Gallegos, S. (2022). Gender Differences in Transdiagnostic Predictors of Problematic Alcohol Consumption in a Large Sample of College Students in Ecuador. *Frontiers in psychology*, 13, 784896. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.784896>
- Schumacker, E., & Lomax, G. (2016). A Beginner's Guide to Structural Equation Modelling. 4th edtn. <https://doi.org/10.4324/9781315749105>
- Sharei A, Salmani A, Keyanifard Y. Investigating the effectiveness of metacognitive

- interpersonal therapy on the cognitive regulation of emotion and emotional inhibition in adolescents with high-risk behaviors. *CPJ* 2024; 11 (4) :1-12
<http://jcp.khu.ac.ir/article-1-3767-fa.html>
- Sharifi, G., Abdolrahimi Noshad, L., Sabzi, E., Moradi, K., & Sheykh Hasani, N. (2019). Comparative Study of Personality Styles and Cognitive Emotion Regulation between In Women with Addiction to Stimulants. *Etiadpajohi*, 12(50), 119-136. [Persian]
<http://etiadpajohi.ir/article-1-1422-en.html>
- Solinas, M., Lardeux, V., Leblanc, P. M., Longueville, J. E., Thiriet, N., Vandaele, Y., Panlilio, L. V., & Jaafari, N. (2024). Delay of punishment highlights differential vulnerability to developing addiction-like behavior toward sweet food. *Translational psychiatry*, 14(1), 155.
<https://doi.org/10.1038/s41398-024-02863-6>
- Sun, L., & Wang, H. (2024). Acupuncture in the treatment of cocaine addiction: how does it work?. *Acupuncture in medicine : journal of the British Medical Acupuncture Society*, 9645284241248473
<https://doi.org/10.1177/09645284241248473>
- Vahdani Asadi, M. R., Barabadi, E., & Ghaderi, M. (2023). The link between different types of smartphone use and Iranian EFL learners' emotional-behavioral functioning. *Technology Assisted Language Education*, 1(4), 74-91.
<https://doi.org/10.22126/tale.2023.9975.1023>
- Vieira, C., Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (2023). Early maladaptive schemas and behavioural addictions: A systematic literature review. *Clinical psychology review*, 105, 102340.
<https://doi.org/10.1016/j.cpr.2023.102340>
- Whitfield, J.B., Landers, J.G., Martin, N.G. & Boyle, G. J. (2020). Validity of the Grossarth-Maticek and Eysenck personality-stress model of disease: An empirical prospective cohort study. *Personality and Individual Differences*, 170(2).
<http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2020.110464>
- Wolf, E. J., Harrington, K. M., Clark, S. L., & Miller, M. W. (2013). Sample size requirements for structural equation models: An evaluation of power, bias, and solution propriety. *Educational and psychological measurement*, 73(6), 913-934.
<https://doi.org/10.1177/0013164413495237>
- Wu, Y. Q., Liu, F., Chan, K. Q., Wang, N. X., Zhao, S., Sun, X., Shen, W., & Wang, Z. J. (2022). Childhood psychological maltreatment and internet gaming addiction in Chinese adolescents: Mediation roles of maladaptive emotion regulation strategies and psychosocial problems. *Child abuse & neglect*, 129, 105669.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105669>
- Xia, W., Li, H. C. W., Liang, T., Luo, Y., Ho, L. L. K., Cheung, A. T., & Song, P. (2022). Structured online training for university students to deliver peer-led addiction counselling for young drug abusers in China: Effect on improving knowledge, attitude, confidence, and skills. *Patient education and counseling*, 105(4), 1009–1017.
<https://doi.org/10.1016/j.pec.2021.07.038>
- Yildiz, M. A. (2017). Emotion regulation strategies as predictors of internet addiction and smartphone addiction in adolescents. *Journal of Educational Sciences and Psychology*, 7(1), 66-78.
<https://www.researchgate.net/profile/>
- Zeighami, R., Hosseini, S. M., Mohammadi, N., & Shahsavari, S. (2021). Predicting addiction susceptibility based on big five personality traits. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 15(4).
<https://doi.org/10.5812/ijpbs.109103>